

NOTAT

Mulighed for og pligt til at udstede påbud efter miljøbeskyttelsesloven overfor vibrationsgener i forbindelse byggeri i Køge Havn

1. Baggrund og opdrag

Over en længere periode har naboer til byggeri i Køge Havn klaget over vibrationsgener i form af komfortvibrationer i forbindelse med de igangværende anlægsarbejder.

Dette har afstedkommet bl.a. skrivelser i den lokale presse, og i avisen Dagbladet, er der den 11. juli 2019 et interview med professor Ellen Margrethe Basse om Køge Kommunes mulighed for og pligt til at udstede påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42 for de komfortvibrationsgener, som byggeriet tilsyneladende medfører.

Køge Kommune har på den baggrund bedt DLA Piper om at vurdere dette spørgsmål.

Herudover er vi blevet bedt om at vurdere, om der er hjemmel til at påbyde bygherren, at tilbyde de berørte naboer kompensation i form af hotelophold som følge af generne ved komfortvibrationerne.

På grund af sagens hastende karakter i forhold til en kommentar til artiklen i Dagbladet, er det aftalt, at besvarelsen af det første spørgsmål nedenfor er formuleret som et overordnet svar på de juridiske problemstillinger og den kritik, professorens udtalelser i artiklen giver anledning til, som således helt eller delvist kan bruges som respons til Dagbladet.

Der er således ikke lavet en mere dybdegående teoretisk gennemgang af komfortvibrationers omfattelse af miljøbeskyttelseslovens beskyttelsesformål, en nærmere redegørelse for proportionaliteten i et eventuelt påbud, erstatningskrav fra bygherre mv.

2. august 2019

J.nr. 338814-shr

Dorte Kirkeskov Carlsson

Advokat

Ønskes en sådan mere juridisk teoretisk gennemgang af miljøbeskyttelseslovens § 42 til internt brug, kan dette udarbejdes efterfølgende.

2. Påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42 for komfortvibrationsgener

Køge Kommune tager naturligvis de mange borgerhenvendelser om byggeriet i Søndre Havn seriøst og forholder sig til klagerne. Kommunen fører i øvrigt et tæt tilsyn med byggeriet, herunder de fastsatte vilkår til bygherren. Spørgsmålet omkring muligheden for tiltag i forhold til de komfortvibrationer, som borgerne oplever, er også konkret vurderet. Nedenfor følger de hensyn, der er inddraget i denne vurdering:

Som udgangspunkt reguleres midlertidige bygge- og anlægsarbejder i miljøaktivitetsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter nr. 844 af 23. juni 2014).

Med hjemmel i bekendtgørelsen har Køge Kommune udstedt en overordnet forskrift for udførelse af bygge- og anlægsaktiviteter i Køge Kommune. Denne gælder generelt for alle bygge- og anlægsarbejder, men der kan i nogle tilfælde gives dispensation fra forskriften.

Køge Kommune har i forhold til anlægsaktiviteterne i Køge Havn ikke dispenseret fra forskriften. Forskriftens rammebestemmelser vedrørende støj- og vibrationsgrænser (i dB) samt tidspunkter for afvikling af arbejdet inden for normal arbejdstid, gælder således også for byggeriet på Søndre Havn i Køge.

Forskriften vedrører ikke komfortvibrationer. Dette skyldes bl.a., at der ikke er fastsat generelle grænseværdier for denne type vibrationer dels, at komfortvibrationer er meget vanskelige at måle.

Der er pt. ingen anerkendt målemetode, der efter Køge Kommunes konkrete vurdering kan anvendes til at fastsætte konkrete grænseværdier for denne type af vibrationer. Køge Kommune har forsøgt at foretage målinger af komfortvibrationer i forbindelse med en anden sag om byggeri i kommunen, men er i den forbindelse kommet frem til, at målinger er utroligt vanskelige at foretage

På den baggrund er der hverken i den generelle forskrift eller i vilkår til byggeriet på Søndre Havn fastsat krav eller grænseværdier for komfortvibrationer.

Hvis et bygge- og anlægsarbejde medfører væsentlig forurening, og hvis der er tale om forhold, der går ud over rammerne for miljøaktivitetsbekendtgørelsen, fx hvis der er tale om arbejder, der ikke kan anses for midlertidige, eller hvis de ikke alene kan anses for at være af mindre miljømæssig betydning eller begge dele, kan der i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 42 via påbud stilles vilkår, der nedbringer denne forurening.

Et sådant påbud skal gives ud fra en afvejning af en række hensyn i sagen og kan som udgangspunkt og ud fra en konkret vurdering også gives, hvis forureningen sker i form af komfortvibrationsgener.

I mangel af grænseværdier, som i den foreliggende sag med komfortvibrationsgener, skal der ske en vurdering af, om forureningen kan anses for værende så væsentlig, at der kan udstedes et lovligt påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

I vurderingen indgår en række andre forhold, som alle har relevans for kommunens samlede vurdering af sagen.

Der er i overensstemmelse med fast praksis på området udarbejdet en støj- og vibrationsplan for arbejderne i Søndre Havn. I denne redegøres der for, at aktiviteterne kan overholde rammerne i forskriften. Der er således fastsat støjgrænser og krav til arbejdstid, og der må alene udføres stærkt støjende arbejder i dagtimerne, i hverdage. De komfortvibrationer, der potentielt kan opstå på grund af arbejderne, vil derfor også alene ske inden for denne tidsperiode.

I vibrationshandleplanen, er der konkret vurderet en grænseværdi for bygnings-skadelige vibrationer på naboejendomme med udgangspunkt i DIN 4150. Målinger på en ejendom har vist en mindre overskridelse af de fastsatte grænser (måles i mm/s) i tidsrum på få minutter ad gangen, og bygherre har i disse tilfælde reageret med en reduktion af de arbejder, der udløste overskridelsen.

. Der føres tættilsyn med vibrationer, der kan resultere i skader på bygninger, og der føres tilsyn med støjkravene..

Kommunen har som nævnt været inde og vurdere målemetoder for komfortvibrationsgener.

Herudover har kommunen fået COWI som uvildig rådgiver til at vurdere, om der kunne være mindre generende metoder, der kunne anvendes, sammenholdt med disse metoders potentiale for at forsinke byggeriet når igen henses til, at der alene må arbejdes i dagtimerne. COWI har anvist flere alternativer, som de vurderer som mere skånsomme og som ikke vil forsinke eller fordyre byggeriet, hvis metoderne indarbejdes fra projektstart. Som en konsekvens af COWIs vurdering besluttede Køge Kommune, at kommunen IKKE er sindet at dispensere fra forskriftens krav til støj ved de resterende byggefelter på Søndre Havn herunder det aktuelle byggefelt SH 2-3. Det betyder i praksis, at byggeherrene skal tilrettelægge funderingsarbejderne herunder metodevalg, arbejdstider og støjdæmpende foranstaltninger, så de overholder forskriften.

Som hensyn, der herudover også skal inddrages er ønsket og den politiske beslutning om, at Søndre Havn udbygges.

En udbygning af et så stort område vil beklageligvis men helt naturligt medføre gener i form af støj og vibrationer, hvis man sammenholder det med status quo: ingen byggeaktivitet. Byggeaktiviteterne foregår dog kun i dagtimerne, hvilket er med til at begrænse generne samtidig med at den ønskede udbygning alligevel sker.

Hertil kommer inddragelse af den ret kommunen har givet bygherren til at bygge og en forventning om færdiggørelse af byggeriet inden for en vis tidsperiode..

Køge Kommune har således foretaget en konkret vurdering af sagen og har ikke fundet, at der var grundlag for et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

3. Er der hjemmel til at påbyde bygherren genhusning af de berørte naboer som følge af generne ved komfortvibrationer

Det er vores vurdering, at vilkår om kompensation og genhusning går ud over de vilkår, der kan fastsættes efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

En nabos ret til kompensation og/eller erstatningsbolig fra en bygherre, skal derimod afgøres ud fra en vurdering af, om den naboretlige tålegrænse for i dette tilfælde komfortvibrationsgener er overskredet.

En overskridelse af en fastsat vejledende grænseværdi er ikke ensbetydende med, at den naboretlige tålegrænse er overskredet, der skal ofte mere til. I tilfældet komfortvibrationsgener findes tillige inden grænseværdier. Ved vurderingen af,

om den naboretlige tålegrænse er overskredet, lægges der herudover vægt på, hvad der med almindelighed kan forventes i det pågældende område, varigheden af generne (til dels uafhængigt af vilkårsfastsættelse herom) mv.

Hvis den naboretlige tålegrænser er overskredet, kan der være krav på erstatning for ulemper, såfremt ulemperne overstiger, hvad der *med rimelighed må påregnes som led i den almindelige samfundsudvikling på området*. I denne vurdering ses også på det konkrete område (bymæssig bebyggelse mv.)

Udover at tålegrænsen skal være overskredet, skal de øvrige erstatningsbetingelser også være opfyldt. Der skal således være lidt et tab. Hvis der er behov for i en periode at fraflytte sin ejendom er der lidt et tab, men fraflytningen skal altså være et resultat af, at tålegrænsen er overskredet.

I denne sag arbejdes der alene i dagtimerne i hverdage. Det kan således være svært at se et sådant behov for fraflytning, da nattesøvnen ikke forstyrres. Hvis borgerne har udgifter til at nedpakke deres ting i flyttekasser, kan dette dog medtages i vurderingen.

Da erstatningsspørgsmålet således relaterer sig til en fortolkning af, hvorvidt den naboretlige tålegrænse er overskredet, og om de øvrige betingelser for erstatning er til stede, kan kommunen ikke som vilkår i et påbud fastsætte krav om kompensation eller genhusning / aflastning.

Spørgsmålet kan hér alene afklares ved indbringelse for domstolene.

Generelt skal der meget til, for at der ydes erstatning for midlertidige ulemper som i denne sag og som nævnt skal disse også ses i lyset af, hvad der kan forventes i et konkret område og i forhold til den samfundsmæssige udvikling.

København, den 2. august 2019

Dorte Kirkeskov Carlsson